

TORONTÁL

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilitsyeva (Zápolya) u 5	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21			
Din	Sürgönycim: Torontál, Veliki Becskerek	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Hirdetések díjszabás szerint	
			Megjelenik naponta délelőtt	

Megválasztották a szkupstina tisztikarát.

Beograd, okt. 21.

A nemzetgyűlés tegnapi ülése az utolsó napok viharos üléseivel szemben, teljesen csöndes lefolyású volt.

Az ülés elején Vojovity Dragan a többség nevében azt indítványozta, hogy a szkupstina korelnökként válassza meg Szélity Jócát. Az indítványt a szkupstina egyhangulag el is fogadta és Szélity elfoglalta az elnöki széket. Üdvözölte a szkupstinát majd négy titkár és három ellenőr kijelölését kérte, akik a ház tisztikarának megválasztása alkalmából szavazatszedő bizottságként fognak működni.

A házelnöki, két alelnöki és négy titkári helyére ejtették meg ezután a szavazást, amely titkos volt és zárt borítékokban történt. A szavazatok összeolvasása után Szélity korelnök kihirdette az eredményt, amely szerint a szkupstina elnöki tisztiségre összesen 299 szavazatot adtak le. Ebből

188 szavazatot esett dr. Périty Ninkóra,
100 Markovity Péra demokrata képviselőre,
11 szavazatot üresen adtak be.

Az eredmény kihirdetése után a radikálisok tapssal fogadták, míg az ellenzék hangos és gúnyos kiáltásokkal fogadta dr. Périty Ninkót, az új házelnököt, aki most már elfoglalta az elnöki széket és a két alelnöki és négy titkári tiszttség választását vezette. Az alelnökségre való szavazásnál 292 szavazatot adtak le.

192 szavazatot esett Markovity Pérára,
192 dr. Hrasznicára,
91 dr. Sibenikre,
91 dr. Kramerre.

E szerint tehát Markovity Péra és dr. Hrasznica, a demokrata zajednica képviselői lettek a ház alelnökei.

A négy titkári helyre ugyancsak 292 szavazatot adott le a szkupstina, amelyből

187 szavazatot kapott Begyanin (rad.),
184 Popovity Dimitrije (rad.),
183 dr. Szelecsity (dem.),
186 Walter Lujo (kler.).

Az eredmény kihirdetése után dr. Périty üdvözölte a szkupstinát a ház tisztikara nevében, kérve a bizalmukat a jövőben is, hogy az ország, a nép és a szkupstina javára teljesíthessék kötelességüket.

Kijelentette végül, hogy a szkupstina tisztikarának megválasztásáról írásbelileg értesíteni fogja a kormányt és ugyancsak írásban fogja értesíteni a képviselőket a szkupstina legközelebbi ülésének egybehívásáról.

A szkupstina következő ülésének napirendjén a nemzetgyűlés megnyitása és az állandó szkupstinai bizottságok megválasztása szerepel. A bizottságok közül megválasztják a törvényhozó, adminisztratív, mentelmi, kérelmek és panaszok és a pénzügyi bizottság tagjait.

össze a demokrata zajednica klubja és ezen fog végleg eldőlni, hogy milyen irányban angazsálja magát a klub.

Vukicsevity miniszterelnök az est folyamán hosszasan tanácskozott Marinkovity és Spahó dr. miniszterekkel, majd utána minisztertanács volt, amelyen bejelentette, hogy a két miniszterrel létrejött megegyezés alapján, a belügyminisztérium egyes személyi kérdéseinek elintézésére és felülvizsgálására egy miniszteri bizottságot küldenek ki, amelynek tagjaiul azonnal meg is választották Mijovity Áca, Sumenkovity Ilija demokrata és Kocity Vlakó, Popovity Velja radikális-párti minisztereket.

Cena bég a ravatalon.

Prága, okt. 21.

A meggyilkolt Cena bég holttestét üvegkoporsóban a Wilson pályaudvar fogadótermében ravatalozták föl.

Elsőnek a diplomáciai testületek és a hatóságok képviselőit bocsátották a ravatalhoz, ahol Benes és a külügyminisztérium tisztviselői fogadták a részvénytilatkozatokat.

Megindultak

a német bányászsztrájkban a békeltető tárgyalások.

Berlin, okt. 21.

A népjóléti minisztériumban tegnap kezdték meg a békeltető tárgyalásokat a sztrájkoló közép-németországi barnaszénbányászok és munkaadók között.

A tárgyalások azonban kevés kilátással bíznak a megegyezésre, mert a munkások és a munkaadók közötti ellentétek igen nagyok.

TÖZSDE

Október 20.

Beograd. Newyork 5661—81, London 27625—7705, Párizs 22230—430, Zürich 1094—97, Milánó 309.25—31125, Berlin 1354 és fél—7 és fél, Prága 16795—16879, Bécs 797 és háromnegyed—802 és háromnegyed, Zürich. Beograd 913.

100 dinár ma

Zürichben 9.13 sv. frank.
Budapesten 9.98 pengő.
Berlinben 7.33 ar. márka.
Bécsben 12.41 silling.
Triesztben 32.40 lira.
Prágában 58.96 cseh kor.
Bukarestben 289.— leu.

Értékpapírok. Magyar Hitel 94, Olasz Bank 66.50, Pesti Hazai 238, Ganz-Danubius 177, Ganz-Villamos 174, Nasic 186.50, Délcukor 116.50.

Davidovity Ljuba lemondott a demokrata-párt elnöki méltóságáról.

Beograd, okt. 21.

A demokrata-klub tegnapi ismeretes döntése után, amely szerint a házelnökség betöltésénél a radikális-párt jelöltjét fogják támogatni, már észre lehetett venni, hogy a demokrata miniszterek és a demokrata-párt egy része között nincsen meg a kellő kontaktus.

Éppen ezért nagy érdeklődés előzte meg a klub tegnap délelőtti ülését, amelyen Ribár dr. elnökölt.

Elsőnek Davidovity Ljuba szólalt föl, aki megnehezményezte, hogy a klub tegnap esti ülésén nem fogalmaztak pozitív választ arra nézve, hogy ki fogja vállalni a felelősséget azon események miatt, amelyek bekövetkeznek, ha a demokrata zajednica továbbra is a radikálisokkal marad koalícióban a mostani feltételek mellett.

Pécity Dragutin szintén élénken támadja a demokrata minisztereket és azt követeli, hogy a klub hozzon végleges döntést arra nézve, milyen álláspontot foglal el a kormány szemben.

A demokrata zajednica klubjának ülése után a demokrata miniszterek Marinkovity külügyminiszter hivatalában egy óráig tartó konferenciát tartottak, amelyen megvitatták a demokrata-klub állásfoglalását a kormánnyal szemben.

Ezalatt a városban futótűzként terjedt el az a szenzációs hír, hogy Davidovity Ljuba benyújtotta a

pártelelnöki tiszttségéről való lemondását és visszavonul a közszerepléstől.

Az első hírek, amelyek Davidovity lemondásáról elterjedtek, a politikai körökben mély benyomást és lehangoltságot idéztek elő. Óriási érdeklődés előzte meg tehát a demokrata zajednica estére bementett klubülését.

Az esti ülés nagyon sokáig vártott magára, mert Davidovity későn jelent meg a klubban. Amikor megérkezett a parlament épületébe, azonnal a demokrata-klub elnöki szobájába vonult és nem ment be a klub üléstermébe. Ezalatt a demokrata miniszterek közül Kumanudi, Sumenkovity és Mijovity tárgyalásokat folytattak Davidovity közvetlen híveivel, akikkel bizonyos kompromisszumot hoztak létre.

Ennek a kompromisszumnak megfelelően, későbbre halasztották a döntést. Ribár fél 8 órakor megnyitotta a klub ülését és közölte a képviselőkkel, hogy

Davidovity Ljuba benyújtotta a klubelnöki méltóságáról való lemondását. Az ő véleménye azonban az, hogy Davidovity lemondását nem kell elfogadni, mert a demokrata zajednica nem maradhat Davidovity vezetése nélkül, éppen azért azt javasolja, hogy szavazzanak Davidovitynak egyhangulag bizalmat és kérjék meg, hogy álljon el a lemondásától.

A demokrata miniszterek nevében

Kumanudi dr. hangsúlyozta, hogy a miniszterek igyekezni fognak a demokrata-klub kívánságait teljesíteni és

azért a radikális-pártban oda fognak hatni, hogy a demokrata zajednica régen esedékes kívánalmait a megvalósulás felé vigyék. Kéri ezért, hogy a demokrata képviselők írásban adják át nekik a kívánalmaikat, amelyek teljesítésétől függ a demokrata-radikális koalíció fennmaradása. Néhány napi türelmet kérnek azonban, hogy végleg beszámoljanak a radikálisokkal folytatott tárgyalásaik eredményéről.

Angyelinovity dr. hasonló szellemű beszéde után azt javasolta, hogy a klub kérje meg Davidovityot lemondása visszavonására és fejezze ki Davidovity iránt teljes bizalmát. Ezt a javaslatot a klub egyhanguan el is fogadta.

A demokrata zajednica ezen döntésének híre hamar terjedt el a politikai körökben, ahol nem keltett azonban nagy emóciót, mert a helyzet tisztázását különben egy lépéssel sem vitte előbbre.

A radikálisok részéről különösen nagy az elégedettség, mert ezzel a homályos helyzet tulajdonképpen állandósult és

most valójában nem lehet tudni, hogy a demokraták meg akarják-e maradni a koalícióban, vagy sem.

Kedden különben újra ülésre ül

Klebelberg a numerus klauzús megszüntetéséről.

Budapest, okt. 21.

Klebelberg Kunó közoktatásügyi miniszter nyilatkozott az Estnek Bethlen miniszterelnök tegnapi a numerus klauzús megszüntetését bejelentő beszédével kapcsolatos ügyekről.

Sohasem voltam híve ennek a törvénynek — mondotta Klebelberg. Mint örökséget vettem át az elődömtől. Mihelyt a szociális szempontok megengedik, törvényjavaslatot terjesztek be a numerus klauzús revíziójáról, különösen annak harmadik szakaszáról, amely a hazai zsidóságra leginkább sérelmes.

Az albán kormány lemondása küszöbön áll.

Tirana, okt. 21.

Az albán parlament és a kormány közötti véleményeltérés miatt a válság elkerülhetetlen.

A kormány lemondását mára várják.

A szovjet jubileumi tervét.

Moszkva, okt. 21.

A Szovjetunió végrehajtó-bizottsága jubileumi ülésén egyhangúlag elfogadták azt a manifesztumot, a melyet a szovjet tagjaihoz, valamint az összes országok proletárijaihoz intéztek. A manifesztum főbb pontjai a következők: Le kell győzni az ország szegénységét és meg kell teremteni újból a hatalmas ipar-technikát. A falut át kell építeni a kollektív gazdasági rendszer alapján, vissza kell szorítani a magántőkét és meg kell semmisíteni a bürokratizmust.

A végrehajtó-bizottság határozata szerint, a legközelebb az ipari munkásoknál a nyolcórás munkaidőről a hétórásra térnek át. A munkásépitkezésekre szánt költségeket az előző évi költségekkel szemben ötven százalékkal emelik fel, ezenkívül pedig törvényt készítenek arról, hogy állami nyugdíjban részesítik a szegényebb parasztok elagottjait. El akarják törölni a halálbüntetést, kivéve az államellenes és katonai büncselekményeknél, végül pedig csökkenteni akarják a büntetéseket, kivéve a sikkasztókat, a vesztegetőket, valamint az oly politikai pártok tagjainak büntetését, amely pártok a szovjetrend felborítására törekednek.

Megverték a községi esküdtet, mert birkáikat a tilosban érte.

Becskerek, okt. 21.

A törvényszék büntető tanácsa előtt hatóság személy megsértése miatt állottak tegnap vádlottakként Radojev Milorád, Radojev Cvéta és Mihajlov Láza szrpszkielemiri lakosok.

A három elemiri földmives azzal követte el a terhére rótt cselekményt, hogy Raskov Cséda községi esküdtet, aki birkáikat a tilosban érte és be akarta hajtani, veréssel fenyegették, sőt amikor birkáikat kezdte összeterejni, tényleg meg is verték.

A bíróság a vádlottak közül, az enyhítő körülmények figyelembevételével Mihajlov Lázát tíz napi, Radojev Milorádot hat napi és Radojev Cvétát három napi fogházra ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a három vádlott fellebbezett.

Oktober huszonhatodikán nyitják meg a parlamentet királyi ukázzal.

Beograd, okt. 21.

Dr. Périty Ninkó házelnök tegnap hivatalosan jelentette a miniszterelnöknek, hogy a ház tisztikarát megválasztották és kérte a miniszterelnököt, hogy nyilatkozzék, mikor kívánja a parlament megnyitását és

hogy az trónbeszéddel, vagy ukázzal fog-e megtörténni.

A kormány eleinte trónbeszéddel akarta a parlamentet megnyitni, de később elálltak ettől és úgy, mint az eddigi ülészakokat, a mostanit is királyi ukázzal nyitják majd meg október 26-ikán, szerdán.

A tegnapi napig száznyolcvankét községi választói listát terjesztettek jóváhagyásra a becskerei törvényszékhez.

Becskerek, okt. 21.

A községi választások listáinak benyújtásának határideje a mai nappal jár le és így a mai napon lezárul a községi választások ügyének első etapja. Az már kétségtelenül most is megállapítható, hogy a legtöbb helyen a listák körüli harc nem annyira az elvek harca, mindinkább személyi kérdések körül forog. Ez főleg a németek lakta községekben észlelhető. Ezek a községek a képviselőválasztások idején mindig imponáló egységgel léptek föl, ha tehát most egyszerre ugyanabban a községben öt-hat listát is nyújtanak be, ez kétségtelenül csak annak a jele, hogy személyi ellentétek hívták életre ezeket a listákat.

A rekordot azért kétségtelenül Becskerek város tartja, ahol tizenhárom listát nyújtottak be a bírósághoz. Az eddig ismertettek közül, tegnap nyújtotta be listáját Becskereken a horvát paraszt-párt, amelynek listavezetője Mixich György nyugalmazott vármegyei irodaigazgató.

A tegnapi napon a járás egyes községeiből a következő listákat küldötték be jóváhagyásra a becskerei törvényszékhez: Banatszkidusanovác, listavezető Szvedlanovity Nikola. Sztáriléc, listavezető Schojer Jován. Bóka, listavezető Oberknezsev Ljubomir. Gornjamuzslja, listavezető Varga János. Nemačkacrnja, listavezető Krebsz

Fráter Lóránt elindult Amerikába.

Az angol királyné rokona viszi a magyar nótát az Újvilágba.

Budapest, okt. 21.

Fráter Lóránt, a hirneves magyar népdalköltő, a Nótás kapitány megmintázott hőse, ma utazott el Budapestről, hogy Hamburgban hajóra szállva Amerikába vigye el a magyar nóta szépségeit. Eddig kevesen tudtak róla és Fráter Lóránt is csak elutazása előtt hozta ismét szóba, hogy rokona, másodunokatestvére az angol királynénak.

Fráter anyai nagatyja ugyanis grófi Rhédey Lajos és az angol királyné nagyanyja, grófi Rhédey Claudia ugyanis édes testvérek voltak. A grófi Rhédey-család — mondotta Fráter — most már férfi és női ágon is kihalt, de a család révén több erdélyi mágnásfamilia, így a Bethlen, Bánffy, Wesselényi és Teieki grófok is rokonságban vannak az angol királynéval. Fráter Lóránt kijelentése szerint nem pénzért, nem dicsőségért, hanem a magyar nóta és zenei kultúra interpretálása végett hajózik Amerikába. Szerződése nyolc hétre szól és többmilliárd magyar korona felléptidiját kap.

Külföldi mozgalom a festett arc

ellen. Párizsból jelentik: Külföldön erős mozgalom indult meg a hölgyeknek azon bevett szokása ellen, hogy nyilvános helyeken festik, puderrozzák, fésülik magukat. A lapok izléstelennek és nevelatlenségnek bélyegezik a hölgyeknek ezt a szokását és például a svájci lapok felháborodottan követelik a vendéglősöktől, cukrászoktól, a színház tulajdonosoktól, hogy tiltsák meg a helyiségekben megjelenő hölgyeknek ezt az izléstelen szépítgetést.

Bartók Béla nagy sikere Londonban.

London, okt. 21.

Bartók Béla, az ismert magyar zongoraművész tegnap az angol rádióstudióban vendégszerepelt. Hangversenyét az egész angol sajtó rendkívüli művészi eseménynek mondja. A rádiótársaság szabályai ellenére sok hallgatót kellett a stúdióba engedni, közöttük Holst Gusztávot, Anglia legnevesebb zeneszerzőjét, Oxford lord fiát, Engel-fiedt, Hullt, Whiteakert, az ismert angol zenekritikusokat, Newmarcht Róza írónőt, Woodhouse zongoraművésznőt és számos társadalmi előkelőséget. Az óvációk a késő éjszakai órákig tartottak.

Noviszádon van a világ legrágább szállója.

Becskerek, okt. 21.

Eddig abban a téves hitben éltem, hogy a világ legerősebb és legrágább szállodái Amerikában és Egyiptomban vannak. Egy olvasónk panaszos levele azonban fölvilágosít róla, hogy ebben a kérdésben sem kell átengednünk az elsőséget más országnak. Amit azok tudnak, mi is tudjuk.

Nem régen nyílt meg Noviszádon egy új szálloda, amely a már régen érezhető noviszádi szállodahiányon hivatott segíteni. Egy olvasónk az elmúlt napokban üzleti ügyekben Noviszádon járt és egy kétágyas szobát bérelt az új szállóban. Másnap, elutazás előtt fizetni akar, amikor hallja, hogy egy vendégnek összeállítják a számláját: **egy ágyas szoba három napra négy-százhatvanöt dinár.** A vendég csöndesen elkezdett csuklani az ijedségtől, majd kijelentette, hogy ennyi pénzért Beograd, Bécs vagy Budapest legelőkelőbb szállodájában is lakhatna öt napig, nem pedig ebben az új szállodában, ahol egyelőre még minden maltertől és méstől nedves, de ahol a napi egy ágyas szállodai szoba százötvenöt dinárba kerül. Ezek a beszédek azonban természetesen nem használtak semmit, mert a számlát azért csak ki kellett fizetni.

Ilyen előzmények után olvasónknak nagy kő esett le a szívéből és egészen megkönnyebbült, amikor a kétágyas szobáért naponként csak kétszázötvenöt dinárt számítottak föl neki. Nagy örömmel fizette ki az összeget és gombolta be megint a kabátját, amelyet már azzal a szándékkal kezdett levetni, hogy azt ugyis ott fogják majd a pénzen kívül a hotelszoba ára fejében.

Olvasónk azzal a kérdéssel fordul hozzánk, hogy miképpen lehetséges, hogy ennek az új hotelnek a szobáiban nincsenek kifüggesztve a rendőrileg jóváhagyott szobaárak? A kérdésre sajnos nem tudunk kielégítő választ adni, de azt hisszük, hogy ezek az árjegyzékek talán éppen nyomdában vannak. Vagy a szálloda igazgatósága sokoldalú elfoglaltsága közepette erről megfeledkezett. Vagy azt hiszi talán, hogy az ő szállodájukba megszálló vendégek keresési lehetősége arányban áll a szálloda áraival. Vagy attól tartanak, hogyha a kiakasztott árakat meglátják a vendégeik, hát meglógnak. Ki tudhatja?!

Kibővítik a magyar államvasutak forgalmát.

Budapest, okt. 21.

Tegnap délelőtt Hermann kereskedelmi miniszter, Dessewffy államtitkár és Samarjay, a MÁV elnöke tanácskozást tartottak az államvasutak új beruházási programjáról. A tanácskozások a budapesti pályaudvaroknak a megnövekedett forgalomnak megfelelő megnagyobbításáról, új típusú mozdonyok és kocsik építéséről, az egész vasuti hálózatnak a gyorsabb közlekedés szempontjából való átalakításáról folytak.

Mindezt külföldi tőke nélkül hajtják végre, mivel a magyar államvasutak pénzügyi helyzete az utóbbi időben annyira javult, hogy saját jövedelméből fedezheti ezeket a kiadásokat.

HIREK

A magyar-párt október 23-ikán, vasárnap délelőtt tizenegy órakor a Centrál (Klub) kávéház különtermében, délután négy órakor pedig a bégaparti állomással szemben lévő Kovács-féle vendéglőben értekezletet tart, amelyen a magyar-párt városi programját ismertetik és a november hatodikai választások jelentőségét méltatják. Az értekezleten minden érdeklődőt szívesen látnak.

Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, Delfel Mátyás építómester hatvankétéves korában az éjszaka folyamán váratlanul meghalt. Az elhunytban a régi becskerek-i iparostársadalom egy köztiszteltetben álló tagját veszítette el, aki valóságos megtestesítője volt a tradicionális polgári erénynek. Temetése holnap délután lesz.

Pályázat orvosi állásokra. A beogradai tartománygyűlés elnöksége pályázatot irt ki a becskerek-i kórház belgyógyászati és sebészeti osztályának vezető-orvosi helyére. Ugyancsak pályázatot irt ki a kikin-dai kórház belgyógyászati, a jázatomityi kórház igazgató-pszichiateri és a novakanjizsai kórház belgyógyászati és elmeosztályának vezető-orvosi helyére. A pályázatok november 5-ikén járnak le.

LON CHANEY ma először az Orientben.

Milloss Aurél táncestélye. Az utolsó időben messze kerülnek bennünket a művészet igazi hivatottjai, mert városunk felvevő képessége korlátozott és így igazi nagy művészek kétségtelen jogos anyagi kívánalmait mi sem honorálhatjuk. Különösen áll ez a táncművészetre, a melynek kiválóbb egyénei nem vetődnek erre. Nagy örömmel kell hát fogadnunk, hogy a berlini Lábánszintpad egyik legtehetségesebb táncosa, Milloss Aurél, egy önálló estély keretében lép föl november 3-ikán a Balkán Bioszkop színpadán. Milloss szereplése mindig igazi élvezet volt azok számára, akik a táncban nem erotikát keresnek, hanem magasabb lelki kiélési lehetőséget.

A péntek esti izr. istentisztelet október 21-ikétől kezdve, további intézkedésig, délután öt órakor kezdődik.

Dalmácia, Bosznia és Hercegovina legszebb tájait, embertípusait, zsánerekéit láthatja majd vasárnap a kereskedelmi iskola nagytermében, ahol Roknity György rendezti meg fotóművészeti kiállítását Dalmáciáról, Boszniáról és Hercegovináról.

Gyűjtogatás-e, vagy véletlen. Az éjszaka folyamán Szrpszkacránján kigyulladt Sztanimirov Láza mézsáros háza és teljesen porrá égett. A kár mintegy negyvenezer dinár. A hatóság megindította a vizsgálatot, hogy mi okozhatta a tüzet, mert bizonyos jelek arra engednek következtetni, hogy Sztanimirov házát bosszúból felgyújtották ismeretlen tettesek.

Sikkasztó gazdasági igazgató. Budapestről jelentik, hogy Sterényi Hugó, az evangélikus gazdaszövetség ügyvezető-igazgatója ellen elfogatási parancsot adott ki a rendőrség, mert Sterényi a gondjaira bízott pénzből harmincezer pengőt elsikkasztott és megszökött.

A Szubotica—becskerek-i vasuti vonal tizenegy kilométerrel nőtt meg egy éjszakán át.

Becskekerek, okt. 21.

Néhány nappal ezelőtt jelent meg Csolity Mirkó közlekedésügyi minisztériumi osztályfőnök legújabb kiadása „Vasuti és hajózási menetrendje”. Amint végigbongészük az egyes vajdasági vasuti vonalak menetbeosztását, szokatlan változás ötlük a szemünkbe.

Eddig úgy tudtuk és ezt még az ugynevezett „legöregebb emberek” is megállapíthatják, hogy Szubotica és Becskerek között a vasuti vonal hossza 131 kilométer. Ezt még a legutóbbi nyári menetrend sem vona kétségbe és az utóbbi esztendőknél valamennyi nyári és téli menetrendje egyformán 131 kilométerben szabta meg a Becskerek—Szubotica közötti távolságot.

A legújabb téli menetrend ugylát-szik szakított a régi tradíciókkal, a mennyiben egyszerűen tizenegy kilométerrel meghosszabbította a Szubotica—Becskekerek közötti vonalat. Nem tudjuk milyen külső behatások folytán keletkezett a hirtelen kilométerdifferencia, hiszen alig hihető, hogy a nyári hőségben a vasuti sínnek tizenegy kilométerrel megnyultak volna, de annyi bizonyos, hogy a téli menetrendben a Becskerek—Szubotica közötti távolság 142 kilométerre szökött föl.

Aki talán abban a hiszemben van, hogy ez esetben sajtóhibáról van szó, azt a többi vonalakra észlelhető kilométerdifferenciák meggyőzhetik az ellenkezőről. Az új menetrendben ugyanis még a következő vonalak gyarapodtak kilométerekben. Senta—Csóka 12, Noviszád—Jarek, Noviszád—Budiszáva, Noviszád—Kamenica, Noviszád—Odzsáci vonalak 1—1 kilométerrel. Crnobrd—Novapalanka és Novapalanka—Gajdobra 2—2 kilométerrel,

LON CHANEY ma először az Orientben.

Az Aljechin—Capablanka metsch. Az Aljechin—Capablanka sakkturna tizenhatodik játszmaja remissel fejeződött be.

Három millió levelet kapott Lindberg. Newyorkból jelentik, hogy aviatikai propaganda útján Lindberg ezredes a minap visszaérkezett a kaliforniai San Diegoba, honnan májusban a Spirit of St. Louison az Oceán átrepülésére utrakelt. Az indulás és visszaérkezés között eltelt idő alatt Lindberg ezredes 273 órát töltött a levegőben és 25.000 mérföldet repült be anélkül, hogy repülőgépet át kellett volna szerelni. A történelmi szolgálatunk adalékot azzal, hogy most feljegyezzük annak a lavinának adatait, amely a postán keresztül zudult a levegő hőse felé. Ez a lavina még mindig tart, első, legveszedelmesebb fázisa azonban véget ért. Ez a fázis május 21-től június 17-ig tartott, amikor Lindberg St. Louisba visszaérkezett. Ez alatt az idő alatt 3 és fél millió levelet, 100 ezer táviratot és 14 ezer postacsomagot kapott a Párizs—newyorki repülő. Mikor Lindberg a Memphis cirkáló fedélzetén Washingtonba érkezett, 3 teherautó állott meg levélzsákokkal telve a lakása előtt. A három teherautót a táviró-társaság autóbussza követte, amelyen 10 küldönc hozta a táviratok ezreit.

Odzsáci—Szombor 4, Szubotica—Cenkovity-szállás 3, Szubotica—Cservenka 1, Vinkovci—Szombor 2, Beograd—Noviszád 6, Szubotica—Brkovo 1 kilométerrel stb. Ha a megduzzasztott kilométereket összeadjuk, kiderül, hogy az új menetrend szerint a Vajdaság területe ötvenhat kilométerrel megnövekedett.

Miután ezt az örvendetes körülményt közgazdasági szempontból fontosnak tartottuk, utána jártunk a dolognak és rájöttünk, hogy egyes vonalakon ugynevezett „csendes tarifaemelés” léptettek életbe és nehogy a laikus rájöjjön a turpiságra, hát a vonalakat a tarifa kivánalmainak megfelelően, egyszerűen meghosszabbították. Ezek szerint a Szubotica—Becskekerek közötti távolság eddig 131 kilométert tett ki és ezért az utér a személyvonat II. osztályán kilencvenhat dinárt kellett fizetni, mert 131—140 kilométerig a menetdíj 97 dinár.

Az új menetrend szerint a távolság 142 kilométer és ezért az utér már 104 dinárt kell fizetni, mert a 140 kilométeren túl, már a legközelebbi tétel szerint fizetendő a menetdíj. Nem kétséges tehát, hogy a vasutigazgatóság kizárólag a magasabb menetdíj miatt hosszabbította meg tizenegy kilométerrel az utat, mert ha például csak kilenc kilométerrel hosszabbította volna meg, egy a menetdíj még a 131—140-es kategóriába esnék, amely esetben a régi menetdíj, azaz 97 dinár maradt volna érvényben.

Igy fest tehát a tarifaleszállítás a valóságban. A tarifát nem emelik, de meghosszabbítják a távolságot, arra az álláspontra helyezkedve, hogy az utas hét-nyolc dinár miatt nem fog lázadni, ugye és az meg fél sem tűnik neki, hogy a vasuti sínket papíron nyújtják.

Mussolini új büntetőtörvénykönyve tobzódik a halálbüntetésekben. Rómából jelentik: A napokban hozta nyilvánosságra a fasiszta kormány az új törvénykönyv tervezetét, amely az eddiginél sokkal szigorubb intézkedéseket tartalmaz a közérkölesítés, a tulajdon, a család és a faj védelmére. A tervezet halálbüntetést ír elő a robbanószerekkel elkövetett merényletek, akár személy, akár különböző épületek, vagy vonat, esetleg hajó ellen követik el, a halálbüntetés kiszabása akkor jogosult, ha a merényletnek legalább két halálos esete van. Minden szekszuális bűncselekményt igen szigoruan ítél el. A pornográf írónak sem kegyelmez a törvényjavaslat, s két évtől hat évig terjedő fegyházzal bünteti őket. A házasságtörő aszszonyt és bűntársát három évi börtönnel kell sújtani, a férfiak iránt azonban sokkal elnézőbbek a törvénytervezet készítői, akik természetesen szintén férfiak. A hűtlen férjeket ugyanis csak az esetben lehet megbüntetni, ha a házasságtörést saját, illetve a hitvesi hajlékban követik el. Az emberölés legkisebb büntetése 21 évi fegyház. A kéjgyilkost minden körülmények között kivégzik. A szüleit megölő gyermeknek, vagy a gyermekét megölő szülőnek is halál a büntetése. **Teljesen új intézkedés az olasz tervezetben, hogy két évi fegyházzal kell sújtani azokat, akik titkos betegsé-**

geket, főként nemibajokat származtatnak át embertársaikra. A megrogzött alkoholistákat, ha részeg állapotban bűncselekményt követnek el, szintén elzárják, de azután nem engedik szabadon, hanem javító-intézetbe utalják és általában a részegséget nem enyhítő körülménynek veszik, mint eddig, hanem súlyosbbitónak. Az új olasz törvénytervezet tehát sok olyan pontot tartalmaz, amely forradalmi bátorságot és ujitást jelent, a halálbüntetés alkalmazásának kibővítése azonban nagy visszaesés az emberiség szempontjából.

LON CHANEY ma először az Orientben.

Meghalt a bajor miniszterelnök. Münchenből jelentik, hogy Knilling dr. bajor miniszterelnök tegnap este egy szanatóriumban szívbénulásban meghalt.

Bencze-féle műbutorok a legjobb hírnévnek örvendenek.

Lord Róbert Cecil utódja. Az angol király Lord Róbert Cecil utódjává Sir Mac Neylt, a lancasteri grófság kancellárját nevezte ki.

LON CHANEY ma először az Orientben.

Hirek a legsötétebb Tibetből. W. Montgommery, az angol utazó, tibeti utjáról kitünő könyvet jelentet meg. Rendkívül körültekintéssel, agyafurtsággal sikerült megközelítenie ezt az országot, ahol az idegenekre mindig görbeszemmel néztek. Első útja alkalmával fáradtságosan megmászta a hegyeket, eljutott Ghumbi monostorba s a Pári nevű városba, mely a világ legpiszkosabb városának mondható. A házak előtt valóságos szeméthegek állanak, melyek pár év alatt magasabbak mint a háztetők, úgyhogy a benszüllöttek alagutat kénytelen fúrni, úgy közlekednek az uccákon. De minden háztetőn imazászlócskák lebegnek. Montgommery nem folytathatta útját, a hatóságok kiutasították. Másodsor benszüllöttekkel indult el, maga is kulinak öltözve. Sok szenvedésen ment át, főképp a hideg volt számára elviselhetetlen. Itt a hőmérő higanyoszlopa gyakran leszáll a harmincadik, negyvenedik fok alá. A tibetiek nem isznak tejet, csak orvosságnak használják. A vajjat teával vegyítik, mert annyira megfagy. Egyébként világitanak is vele. Mutattak itt neki olyan avas vajkupacokat, melyek több mint 40 esztendősek. A derék tibetiek egyáltalán nem ismerik a tisztálkodást. Festüket vastag zsir-, piszkokrétgel fűdi, ez megvédelmezi őket a hideg ellen. A piszkot „szerencsehozónak” tekintik. A kolostorokban lakó tibeti szerzetesek hivatásszerűen fosztogatják az utasokat, a falvakat. Sok szerzetesük uzsoráskodik. Az utas a hideg miatt álarcot visel ökörbőrből. Egy alkalommal Montgommery és társai találkoztak egy vidéki kormányzóval s ottani szokás szerint üdvözölték: kiöltötték rá nyelvüket és fölmutatták öklüket, magasra emelvén hüvelykujukat a tisztelet és alátvalói hódolat jeléül.

Orient BlaskopPénteken, okt. 21-én 5, 7 és 9 órákor
Szombaton, okt. 22-én, 5, 7 és 9 órákor**Lon Chaney**az 1000 arcu ember legkiválóbb szerepében,
az eddig megjelent filmeket felülmúlja a

Pénztárnyitás: 10—12 óráig.

Jön! TŰZBRIGÁD.**„Bűnhódás“**

nevű nagy filmben, dráma 7 felvonásban.

Minden más cipőnél jobbat, szebbet és olcsóbbat ad

Rafa**Károlyi Mihály gróf egy párizsi diákszallodában nyomorog.**

A 17-es hotelszoba lakója. — Az elnök ur reggel hatkor kél és sajtot vacsorázik.

A napokban egy levél érkezett címünkre Párizsból, amelynek a francia fővárosban tanuló egyik bántási diák a szerzője. A tudósítás igen érdekesen írja le gróf Károlyi Mihály sorsát és jelenlegi életmódját:

Minden francia szálloda: Babel. Az én szállodám negyedik emeletén norvég keztyűket hímál a kora októberi szellő. Portugál selyemharisnyákat lenget a második emelet szélső ablakán. Babeli összevissza szálloda, Bombay alól szaladnak ide és Stockholmból jönnek. Csak Madame Roth örök. Egészséges elszázi, aki irgalmatlanul perfect minden nyelven, halálos pontossággal vezeti a szállodai könyveket, nagyszerű párizsi szállodagazgató.

A postát Madame Roth naponta hatszor beleszortirozza a kulcstartó táblába. Egyszer, délen véletlenül az irodában telefonálnom kellett. Madame Roth asztalán levél feküdt. „Monsieur le Comte Michel Károlyi“ olvastam meglepetten.

— Hogy kerül ide ez a levél? — kérdezem csodálkozva Madame Rothot.

— A gróf két éve nálunk lakik. Madame Roth Károlyi Mihályról annyit közöl: Itt lakik két éve. Egy szóval sem akart többet mondani. Így kerültem Oscarhoz. Oscar pontosan az ellentéte Madame Rothnak. A negyedik emelet korlátlan jogokkal rendelkező pincére. Tőle azonnal megtudom, hogy Károlyi Mihály a negyedik emeleten lakik. Pontosan alattam, a 17-es számú szobában.

Oscar „elnök ur“-nak szólítja Károlyit. Felbandukolunk a felígített lépcsőnkön. A második emeleten megállunk. Oscar rámutat a lépcsővel szemben lévő ajtóra, 17-es szám. Az ajtó előtt két kissé elnyújt félcipő. A sarkuk nem kopott, de poros. A cipő mellett tányér, rajta kenyérhaj és sajtmaradék.

— Az elnök ur néha itthon is vacsorázik — szól Oscar.

— Azt hiszem szegény ember, legalább is szegényes élete van. A tizenötből ez a fiatal diák mindig mondja, nem érti, milyen elnök lehetett.

— Igen, az elnök ur már két éve itt lakik. komoly ember, — csak ritkán beszélgetünk, sok gondja lehet. A grófnő külön lakik, gyakran meglátogatja. A gyerekeket is láttam már itt.

— Még emlékszem, említette: Károlyi Mihály reggel hatkor felkel, nagy könyveket cipel a hóna alatt és kimegy a Luxemburg-keribe.

Pedig tanulni sem érdemes, nem érdemes semmit sem csinálni. A nagy pesszimista Oscar óvatosan kinyitotta az ajtót és Károlyi Mihály sajtos tányérját bevitte a konyhába.

Villamosítják az amerikai farmokat.

Henry Ford szerint a földműves egy évi munkáját 14 munkanap alatt el lehet végezni. — Iparrá tesszik a földművelést, gyárteleppé a farmokat.

Henry Ford néhány hónappal ezelőtt feltűnést keltő nyilatkozatot adott arról, hogyan akarja forradalmasítani a mezőgazdálkodást. Szakértői kiszámították, hogy megfelelő gépek beállításával a farmer egy évi munkáját tizenegy munkanap alatt el lehet végezni. Ennek a kiszámításnak igazságát Ford egy óriási kísérleti farmon akarja gyakorlatilag igazolni — s ott fog majd kiderülni, hogy a tervekből mi esik a szertelen amerikai fantáziára.

Ford kezdeményezése nem áll egyedül. Öt évvel ezelőtt megalakított a kormány egy tizenkilenc tagú bizottságot. National Committee on the Relation of Electricity to Agriculture a bizottság neve és feladata a farmok elektromosításának tanulmányozása.

Óriási horderejű kérdés ez. Nem kisebb dologról van szó, minthogy két és félmilliárd dollár beruházással megépítsenek kétmillió mérföld áramvezeték és piacra dobjanak háromszor ekkora értékben elektromos készülékeket a farmok számára. A koncepció tehát kereken tizmilliárd dollárt öl fel. Roppant mivoltáról kellő képet nyújthat az az összehasonlító adat, hogy a Panama-csatorna csak 350 millió dollárba került.

Mi tette időszerűvé ezt a koncepciót és mi ennek a lényege? A kérdés világszerte érdeklődésre tarthat számot, mert lényegileg arról van szó, hogy Amerikában iparrá tesszik a földművelést és gyárteleppé a farmokat.

A dolog ott kezdődik, hogy az agrikulturna az általános amerikai civilizációs képben bizonyos elmaradást mutat. Elmaradást annak ellenére, hogy a hatmillió amerikai farmnak csaknem mindegyikén van telefon, legalább a felén van rádió, automobil és többmillió mérföldnyi autótuton sokszázezer farmer keresheti fel a legrövidebb idő alatt a közelfekvő városokat. A városokban nyolc óra a munkaidő, a farmon 14 és a farmmunkás ezalatt a 14 óra alatt kevesebbet keres egy gyári munkásnál. Az élet maga a fentemlített technikai felszerelések da-

cára is primitív. A farmok éjszakai fényében még mindig olajméceses pislog és emberi és állati erővel kell végezni olyan munkákat, amelyeket géperő vett át a városokban. Igaz, vannak már elektromosított farmok, főként Nyugaton, ahol öntözni kell a földeket és ahol az ehhez szükséges áram teremtett civilizációt, az elektromosságnak a mezőgazdaságba való intézményes bevezetése azonban mindeddig nem történhetett meg.

A kormány öt évvel ezelőtt elkezdett látni az időt arra, hogy tegyen a farmokon élő huszonhétmillió emberért valamit és huszonhárom államban szerelt föl kísérleti elektromos farmokat.

A tapasztalat azt igazolta, hogy az elektromosság széleskörű bevezetése beválk. A farmer tehát a jövőben minden házkörüli munkát gombnyomással intéz el. A földművelésügy terén ezzel új kor hajnala köszönt be Amerikában. A lehetőségeket belátni sem lehet. Több mint száz alkalmazási lehetősége nyílik az elektromosságnak a farmokon a ház körül. A talajművelés és ezzel kapcsolatos munkálatok nincsenek is ideértve. Ez külön tanulmány tárgya lesz és a tanulmány eredményeként idővel nyilván ki fognak szorulni a traktorok és egyéb gazolinnal hajtott gépek a farmokról.

Leleplezték az orosz cseka működését.

Hogyan agitált Oroszországban egy emigráns orosz fascista? — A Cseka cenzurázta a fascisidáknak a szovjetről megjelent könyvét.

Bécs, okt. 21.

Buzev, a híres orosz történész, a ki annak idején leleplezte az Ochranát, a cári uralom hirhedt terrorisztikus titkosrendőri szervezetét, most ugyanazt cselekszi a csekával, a bolsevisták különleges állambiztonsági szervével, amely a legborzalmasabb, de egyben a legkitűnőbb intézmény a maga nemében.

Van a csekának — írja Burzev — egy „Trust“ nevet viselő szekciója, amely európai agentprovokatórközből áll. Ezek beutazzák a külföldet s mint üldözött emigránsok, arra készítetik a külföldön élő oroszokat, hogy térjenek haza és kezdjenek ott titkos ellenforradalmi mozgalmat. Az ily hazacsaltakat azután a cseka elteszi láb alól. Odahaza a „Trust“ rendezzi a szovjet elleni összeesküvéseket, hogy a külföld lássa a bajt és ne titakozzon nagyon a kivégzések miatt.

A legszenzációsabb eset, amit ezek a provokatórok elkövettek, az ugynevezett Schulyin-ügy, amely szinte hihehetetlenül hangzik, de viszont megtörtént. Schulyin, aki kiváló orosz publicista, Párizsban élt és fascista érzelmeiről volt ismeretes. Egy szép napon egy csomó emigrált orosz fascista kereste fel és hosszas tárgyalások után elhatározták, hogy titokban, hamis okmányokkal kimennek Oroszországba

szétnézni. A jeles fascisták, akik persze a cseka „Trust“-jának voltak tagjai, megszereztek mindent Schulyinnak, aki egy évig utazta keresztül-kasul az országot, titkos fascista üléseken szónokolt és nem tudta, hogy azokon ő az egyedüli fascista, a többi pedig cseka-ügynök. Moszkvában jól mulattak az újságíró buzgólkodásán, aki persze ilymódon csak azt láthatta és úgy, ahogy azt a cseka akarta. Egy év után unalmas lett a komédia és a cseka vezetősége el akarta fogatni a mit sem sejtő Schulyint. A „Trust“ azonban ellenszegült magasabb államérdekből az elfogatásnak s tovább folyt a komédia. Schulyint hajmeresztő álkalandokkal kiszöktették Franciaországba, ahol a publicista nagy könyvet írt oroszországi tapasztalatairól.

És most jön a legfényesebb. A derék fascisták, akik még most is körülötte voltak, elkérték a kéziratot, hogy az otthoni „bizottság“ azt át nézze. Schulyin ezt természetesen taláta és szent borzalommal hallotta, hogy kéziratát mily „életveszedelmek“ közt csempésztek ki és hozták vissza. A kéziraton sok törlés és javítás volt, de Schulyin helyesnek taláta azokat és a könyv megjelent. Mondani sem kell, hogy Schulyin könyvét a cseka cenzurázta és hagyta jóvá. Most Burzev révén mindenki megtudta a dolgot Oroszországban és lehet, hogy most már tudja azt Schulyin is, aki ezentul óvakodni fog az orosz fascistáktól.

Veliki župan Beogradske oblasti.
Broj 6256/1927. 2102**Oglas.**

Veliko župansko zvanje Beogradske oblasti u Vel. Bečkereku održaće prvu pismenu ofertalnu licitaciju, u skraćenom roku u kancelariji računovodstva ovog zvanja (br. 19), na dan 31-og oktobra 1927. god. pre podne u 11 sati za nabavku 200 metercenti koksa, franko ab podrum zgrade ovog zvanja.

Ponude se imaju taksirati na 100 dinara takse marke i u zatvorenom, zapečaćenom kovertu, sa natpisom „Ponuda za nabavku 200 metercenti koksa za veliko župansko zvanje Beogradske oblasti u Velikom Bečkereku“, dalje sa imenom i pečatom adresom ponudjača, predati najkasnije do 10 sati pre podne na dan licitacije, u kancelariji br. 10.

Svaki ponudjač je dužan 1600 dinara položiti u kasu ovdašnje okružne finansijske uprave, najkasnije do 10 sati pre podne na dan licitacije na ime kaucije.

Svaki ponudjač je dužan pre početka licitacije predati predsedniku komisije, uverenje o isplati poreza i prireza za prispelu četvrt.

U slučaju prispelje licitacije preduzimač je dužan snositi sve državne dažbine.

U Velikom Bečkereku, 15. oktobra 1927. god.

Po ovlašćenju vel. župana,
referent Beogradske oblasti:

Dr. Zupkević.

Puloverek, mellények és mindennemű
téli divatujdonások
kesztyűk, diszek, esipék, kézimunkák és kézimunka-
anyagok megbízható beszerzési forrása 2.08
NÉPBANK R.-t. rövidáruosztálya.

Velika Kikindán feltartott
vámáru
olcsóbban mint eddig, Vel
Bečkereken vámolja a
Bánátszállítmányozási és bizományi vállalat
CSADA RICHÁRD 2103
Telefon 87. Alekszandrova ucca 13.